

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Νοεμβρίου 1998

με την οποία μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ

(Υπόθεση IV/M.1225 — Enso/Stora)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1998) 3653]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/641/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 57,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής της 31ης Ιουλίου 1998 να κινήσει τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

Αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους επί των αιτιάσεων που διατύπωσε η Επιτροπή,

Μετά από διαβούλευση της συμβουλευτικής επιτροπής συγκεντρώσεων ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 18 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση για μια προτεινόμενη πράξη συγκέντρωσης σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 (εφεξής «κανονισμός για τις συγκεντρώσεις»), με την οποία η Enso Oyj («Enso») θα συγχωνευθεί πλήρως με την Stora Korparbergs Bergslags AB («Stora»). Η επωνυμία της νέας επιχείρησης θα είναι Stora Enso Oyj («Stora Enso»).
- (2) Μετά την εξέταση της κοινοποίησης, η Επιτροπή συμπεράνει ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εμπίπτει στο πεδίο του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις. Η Επιτροπή αποφάσισε να

κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις στις 31ης Ιουλίου 1998.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ

- (3) Η Enso είναι ένας βιομηχανικός όμιλος που δραστηριοποιείται στην παραγωγή και την εμπορία δασοκομικών προϊόντων, και ιδίως ινωδών προϊόντων από ξύλο. Οι δραστηριότητες της περιλαμβάνουν την προμήθεια ξύλου, την παραγωγή χαρτιού, χαρτονιού και χαρτοπολτού και την πριόνιση ξύλου. Η Enso δραστηριοποιείται επίσης στην εμπορία ξύλου. Έχει συσταθεί στην Φινλανδία, όπου ασκεί τις κυριότερες δραστηριότητές της. Διαθέτει μονάδες παραγωγής και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ιδίως στη Γερμανία, τις χώρες της Βαλτικής και την Ασία.
- (4) Η Stora είναι ένας βιομηχανικός όμιλος με δραστηριότητες στον τομέα των δασοκομικών προϊόντων. Παράγει χαρτοπολτό, χαρτί και χαρτόνι και διαθέτει μονάδες πριόνισης. Έχει συσταθεί στη Σουηδία όπου ασκεί τις κυριότερες δραστηριότητές της. Διαθέτει μονάδες παραγωγής και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ιδίως στη Γερμανία, καθώς και στον Καναδά.

II. Η ΠΡΑΞΗ

- (5) Η πράξη είναι μια «συγχώνευση μεταξύ ίσων» και θα πραγματοποιηθεί μέσω της αναγγελθείσας στις 2 Ιουνίου 1998 δημόσιας προσφοράς για την εξαγορά του συνόλου των μετοχών της Stora, με την οποία οι μέτοχοι της Stora θα λάβουν νέες μετοχές της Enso που θα εκδοθούν για το σκοπό αυτό.

⁽¹⁾ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1· διορθωμένη έκδοση στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ C 275 της 27.9.1999.

(6) Σύμφωνα με τους όρους της δημόσιας προσφοράς εξαγοράς, η Stora θα είναι εφεξής θυγατρική επιχείρηση της Enso σε ποσοστό 100 %. Οι δύο κυριότεροι μέτοχοι της Stora Enso θα είναι το φινλανδικό κράτος, με το 17,6 % περίπου των μετοχών και το 21 % των δικαιωμάτων ψήφου, και η Investor AB, η οποία είναι σήμερα ο κυριότερος μέτοχος της Stora με 10,6 % περίπου των μετοχών και 11,3 % των δικαιωμάτων ψήφου.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

(7) Ο συνδυασμένος παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Enso και της Stora υπερβαίνει τα 5 000 εκατομμύρια Ecu, (Enso 4 976,3 εκατομμύρια Ecu· Stora 5 139,7 εκατομμύρια Ecu). Καθεμία από τις δύο επιχειρήσεις έχει κοινοτικό κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 250 εκατομμύρια Ecu (Enso [...] (*) εκατομμύρια Ecu· Stora [...] (*) εκατομμύρια Ecu), χωρίς όμως να πραγματοποιούν περισσότερο από τα δύο τρίτα του συνόλου του κοινοτικού τους κύκλου εργασιών στο ίδιο κράτος μέλος. Η κοινοποιηθείσα πράξη έχει επομένως κοινοτική διάσταση, αλλά δεν αποτελεί περίπτωση συνεργασίας βάσει της συμφωνίας ΕΟΧ.

IV. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ

Οι αγορές των σχετικών προϊόντων

Γενικά

- (8) Τα μέρη θεωρούν ότι οι ακόλουθες αγορές επηρεάζονται οριζόντια από την πράξη συγκέντρωσης: χαρτί εφημερίδων, χαρτί περιοδικών, χαρτί εκλεκτής ποιότητας, πρώτες ύλες για κυματοειδές χαρτόνι, χαρτόνι συσκευασίας για προϊόντα ευρείας κατανάλωσης και χαρτοπολτός.
- (9) Στον τομέα των πρώτων υλών για κυματοειδές χαρτόνι, οι δραστηριότητες των μερών επικαλύπτονται σε περιορισμένο μόνο βαθμό. Υπάρχουν δύο είδη πρώτων υλών για κυματοειδές χαρτόνι: η αυλάκωση, η οποία είναι το πυκνωτό μεσαίο στρώμα του κυματοειδούς χαρτονιού, και οι επενδύσεις, δηλαδή τα επίπεδα στρώματα του χαρτονιού που επικollάται στις δύο πλευρές της αυλάκωσης. Οι πρώτες αυτές ύλες χρησιμοποιούνται για την κατασκευή κυματοειδούς χαρτονιού και, τελικά, κιβωτίων και δοχείων από κυματοειδές χαρτόνι, τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως ως συσκευασίες μεταφοράς. Οι μόνες δραστηριότητες των μερών που επικαλύπτονται είναι η παραγωγή και πώληση αυλακώσεων σε ανεξάρτητες επιχειρήσεις που τις μετατρέπουν σε υλικά συσκευασίας. Στον ΕΟΧ, το μερίδιο αγοράς της Stora ανέρχεται στο 2,1 % και επομένως είναι πολύ χαμηλότερο από εκείνο ορισμένων πολυεθνικών ομίλων όπως η SCA (11,9 %) και η Jefferson Smurfit Group (10,6 %). Η Enso δεν κατέχει ουσιαστικό μερίδιο στην αγορά πρώτων υλών για κυματοειδές χαρτόνι. Κατά συνέπεια, η αγορά αυτή δεν θα εξεταστεί περαιτέρω.
- (10) Τόσο η Enso όσο και η Stora παράγουν χαρτοπολτό. Η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα έχει μερίδιο 20,6 % περίπου στο σύνολο της παραγωγής χαρτοπολτού στον ΕΟΧ και ο μεγαλύτερος ανταγωνιστής της μερίδιο 15,2 %. Μεγάλο μέρος του χαρτοπολτού που παράγουν τα μέρη χρησιμοποιείται για την ιδιοπαραγωγή χαρτιού και χαρτονιού, αλλά οι πωλήσεις αυτές δεν εμφανίζονται χωριστά στα στατιστικά στοιχεία. Μπορεί επομένως να θεωρηθεί ότι εάν εξαιρεθεί η ιδιοπαραγωγή, η παραγωγή χαρτοπολτού των μερών δεν θα αντιπροσωπεύει ουσιαστικά μερίδια αγοράς ούτε στον ΕΟΧ ούτε σε παγκόσμιο επίπεδο. Κατά συνέπεια, η αγορά αυτή δεν θα εξεταστεί περαιτέρω.

(11) Σε προηγούμενες αποφάσεις της, η Επιτροπή εντόπισε τέσσερις επιμέρους αγορές χαρτιού εκλεκτής ποιότητας. Πρόκειται για τις αγορές μη επιχρισμένου χαρτιού με ξύλο, μη επιχρισμένου χαρτιού χωρίς ξύλο, επιχρισμένου χαρτιού με ξύλο και επιχρισμένου χαρτιού χωρίς ξύλο. Η Επιτροπή δεν έχει μέχρι σήμερα ορίσει επακριβώς την αγορά του σχετικού προϊόντος (*). Και στην παρούσα υπόθεση μπορεί να μη δοθεί ακριβής ορισμός της αγοράς αυτής, εφόσον η συγκέντρωση δεν θα εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του, όποιος ορισμός και εάν ληφθεί υπόψη. Συνεπώς, η αγορά αυτή δεν θα εξεταστεί περαιτέρω.

a) Χαρτί εφημερίδων

- (12) Το χαρτί εφημερίδων χρησιμοποιείται κυρίως για τη δημοσίευση εφημερίδων. Η παραγωγή χαρτιού εφημερίδων απαιτεί μηχανικό χαρτοπολτό ή ανακυκλωμένο χαρτοπολτό τουλάχιστον 65 % κατά βάρος. Υπάρχουν διάφορες ποιότητες χαρτιού εφημερίδων, ανάλογα με το εάν το χαρτί έχει υποστεί τελική επεξεργασία ή στίλβωση και εάν είναι λευκό ή έγχρωμο. Η λευκότητά του διαφέρει σε συνάρτηση με την ποιότητα.
- (13) Σύμφωνα με τα μέρη, οι διαφορές στην ποιότητα, τα χαρακτηριστικά και τις τιμές μεταξύ διαφόρων ειδών χαρτιού εφημερίδων δεν επαρκούν να διαχωρίσουν τις ποιότητες αυτές σε χωριστές αγορές προϊόντων. Κατά συνέπεια, τα μέρη θεωρούν ότι το χαρτί εφημερίδων αποτελεί μια ενιαία αγορά προϊόντος. Σύμφωνα με τα μέρη, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ διαφόρων ποιοτήτων και τα περισσότερα τυπογραφεία μπορούν να χρησιμοποιούν τις ποιότητες αυτές χωρίς δαπανηρές προσαρμογές στις τυπογραφικές τους μηχανές.
- (14) Η Επιτροπή εξέτασε το χαρτί εφημερίδων σε προηγούμενη απόφασή της (*), στην οποία διαπίστωσε ιδίως ότι υπήρχαν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς και ότι οι διαφορές στις τιμές δεν ήταν σημαντικές. Η Επιτροπή έκρινε συνεπώς ότι το χαρτί εφημερίδων αποτελούσε μια ενιαία αγορά προϊόντος. Επιπλέον, στην παρούσα υπόθεση, η εκτίμηση της κοινοποιηθείσας συγχώνευσης δεν θα επηρεαζόταν σημαντικά ακόμα και εάν η αγορά υποδιαιρούνταν περαιτέρω, για παράδειγμα σε βελτιωμένο και σε σύνθηδες χαρτί εφημερίδων. Κατά συνέπεια, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, μπορεί να θεωρηθεί ότι το χαρτί εφημερίδων αποτελεί μια ενιαία αγορά.

(*) Απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1992 (IV/N.166-Torras/Sarrio) (EE C 58 της 5.3.1992, σ. 20)· απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 1994 (IV/M.499 — Jefferson Smurfit/Saint-Gobain) (EE C 284 της 12.10.1994, σ. 3)· απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1995 (IV/M.549 — Svenska Cellulosa/PWA Papierwerke) (EE C 57 της 7.3.1995, σ. 6)· απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998 (IV/M.1006 — UPM — Kymmene/April) (EE C 219 της 15.7.1998, σ. 9).

(**) Απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 1995 (IV/M.646 — Repola/Kymmene), (EE C 318 της 29.11.1995, σ. 3).

(*) Τμήματα του παρόντος κειμένου διατυπώθηκαν κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν τη μη διάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών· τα εν λόγω τμήματα περιβάλλονται από αγκύλες και επισημειώνονται με αστερίσκο.

β) Χαρτί περιοδικών

- (15) Για την παραγωγή χαρτιού περιοδικών απαιτείται μηχανικός, χημικός και ανακυκλωμένος χαρτοπολτός, χημικές ουσίες, υλικά πλήρωσης και χρώματα επίστρωσης. Τα μέρη εντόπισαν δύο βασικές ποιότητες χαρτιού περιοδικών: το υπερ-στιλβωμένο μη επιχρισμένο μηχανικό τυπογραφικό χαρτί, (SC) και το επιχρισμένο μηχανικό χαρτί σε ρόλους. Τα μέρη διαιρούν περαιτέρω το επιχρισμένο χαρτί σε ελαφρύ επιχρισμένο (LWC), μεσαίου βάρους επιχρισμένο (MWC) και βαρύ επιχρισμένο χαρτί (HWC). Τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι το επιχρισμένο χαρτί χωρίς ξύλο σε ρόλους (WFC) ανταγωνίζεται το επιχρισμένο μηχανικό χαρτί.
- (16) Σύμφωνα με τα μέρη, από την πλευρά της ζήτησης υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων ποιοτήτων χαρτιού περιοδικών. Ωστόσο, οι απαντήσεις στην έρευνα της Επιτροπής υποδηλώνουν γενικά ότι από την πλευρά της ζήτησης οι δυνατότητες υποκατάστασης είναι πιο περιορισμένες. Η απόφαση για το είδος χαρτιού που θα χρησιμοποιηθεί για μια δημοσίευση εξαρτάται από διάφορα κριτήρια, όπως το είδος της δημοσίευσης, τους πελάτες στους οποίους απευθύνεται και την προθυμία τους να πληρώσουν μια δεδομένη τιμή, από τη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής του χαρτιού κ.λπ. Επιπλέον, οι εκδότες δεν αλλάζουν συχνά το είδος του χαρτιού που χρησιμοποιούν για τις δημοσιεύσεις τους.
- (17) Δεν είναι ωστόσο αναγκαίο να δοθεί ένας πιο ακριβής ορισμός της αγοράς του σχετικού προϊόντος, εφόσον η εκτίμηση της συγχώνευσης δεν θα επηρεαζόταν ακόμα και εάν λαμβάνονταν υπόψη στενότερες αγορές προϊόντων. Για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, θεωρείται επομένως ότι η αγορά του σχετικού προϊόντος είναι η αγορά του χαρτιού περιοδικών.

γ) Χαρτί συσκευασίας καταναλωτικών προϊόντων

- (18) Η κατηγορία των χαρτονιών συσκευασίας καταναλωτικών προϊόντων περιλαμβάνει πολλούς και διάφορους τύπους και ποιότητες χαρτονιού. Τα χαρτόνια αυτά κατασκευάζονται είτε εξ ολοκλήρου από παρθένες ίνες είτε από ένα μείγμα ανακυκλωμένων και παρθένων ινών. Συνήθως γίνεται διάκριση μεταξύ τεσσάρων κατηγοριών χαρτονιού: το συμπαγές λευκασμένο χαρτόνι από χαρτοπολτό κατεργασμένο με θειικό άλας (SBS), το αναδιπλούμενο χαρτόνι για κουτί (FBB), το συμπαγές λευκασμένο χαρτόνι από χαρτοπολτό κατεργασμένο με θειικό άλας (SUS) και το γκρίζο χαρτόνι με λευκή επένδυση (WLC). Τα χαρτόνια SBS, FBB και SUS κατασκευάζονται από παρθένες ίνες και το χαρτόνι WLC από ανακυκλωμένες ίνες. Τα χαρτόνια αυτά μετατρέπονται σε κιβώτια ή αναδιπλούμενα κουτιά ή δοχεία, τα οποία πωλούνται σε παραγωγούς ειδών διατροφής και άλλων καταναλωτικών προϊόντων πλην των ειδών διατροφής, περιλαμβανομένων των υγρών και μη υγρών τροφίμων, των τσιγάρων, των καλλυντικών και των φαρμάκων. Τα χαρτόνια αυτά χρησιμοποιούνται επίσης σε περιορισμένο βαθμό σε γραφικές εφαρμογές.
- (19) Τα μέρη διακρίνουν δύο αγορές σχετικών προϊόντων για το χαρτόνι συσκευασίας καταναλωτικών προϊόντων. Η πρώτη περιλαμβάνει τα χαρτόνια από παρθένες και από ανακυκλωμένες ίνες, δηλαδή όλες τις ποιότητες χαρτονιού συσκευασίας SBS, SUS, FBB και WLC. Τα μέρη ονομάζουν την αγορά αυτή «αγορά παρθένων και ανακυκλωμένων ινών». Η δεύτερη είναι η ευρύτερη αγορά χαρτονιού από παρθένες ίνες, η οποία περιλαμβάνει μόνο χαρτόνια από παρθένες ίνες των ποιοτήτων SBS, SUS και FBB. Τα μέρη ονομάζουν την αγορά αυτή «αγορά χαρτονιού από παρθένες ίνες».

- (20) Σύμφωνα με τα μέρη, τα χαρτόνια από παρθένες ίνες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συσκευασία τόσο υγρών όσο και μη υγρών προϊόντων, ενώ τα χαρτόνια από ανακυκλωμένες ίνες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τη συσκευασία μη υγρών προϊόντων. Τα χαρτόνια WLC χρησιμοποιούνται σε περιορισμένο βαθμό για τη συσκευασία ορισμένων άλλων υγρών προϊόντων εκτός των ειδών διατροφής, όπως τα υγρά απορρυπαντικά. Ωστόσο, τα μέρη ισχυρίζονται ότι οι μικρές ποσότητες χαρτονιού που διατίθενται για τις εφαρμογές αυτές δεν δικαιολογούν το συνυπολογισμό του χαρτονιού WLC στην αγορά χαρτονιού από παρθένες ίνες.

Δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης

Έλλειψη δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ χαρτονιών από παρθένες ίνες για τη συσκευασία υγρών και μη υγρών προϊόντων

- (21) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης μεταξύ των διαφόρων ποιοτήτων χαρτονιού από παρθένες ίνες λόγω του ότι, μεταξύ άλλων, χρησιμοποιούνται οι ίδιες βασικές πρώτες ύλες και παρόμοια τεχνολογία παραγωγής. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, για κάθε ποιότητα, το χαρτόνι παράγεται με ορισμένες προδιαγραφές τις οποίες κάθε πελάτης, συνήθως μια επιχείρηση μετατροπής χαρτονιού σε υλικό συσκευασίας, καθορίζει εν μέρει τουλάχιστον σε συνάρτηση με την τελική χρήση της συσκευασίας. Αυτό, σύμφωνα με τα μέρη, συνεπάγεται διαφοροποιήσεις των υλικών χαρακτηριστικών κάθε ποιότητας χαρτονιού λόγω των διαφορών στα μείγματα χαρτοπολτού, στον αριθμό επιστρώσεων και στα χημικά πρόσθετα που χρησιμοποιούνται. Τα μέρη ισχυρίζονται ωστόσο ότι οι επιχειρήσεις μετατροπής μπορούν να χρησιμοποιούν εναλλακτικά διάφορες ποιότητες χαρτονιού από παρθένες ίνες, και ότι το πράττουν συχνά.
- (22) Το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων χρησιμοποιείται για τελικές χρήσεις όπως η συσκευασία γάλακτος και χυμών φρούτων. Η πλήρωση γίνεται με ειδικά μηχανήματα. Υπάρχουν δύο βασικά είδη συστημάτων συσκευασίας υγρών προϊόντων: τα ονομαζόμενα ασηπτικά συστήματα συσκευασίας και τα συστήματα συσκευασίας νωπών υγρών προϊόντων. Οι ασηπτικές συσκευασίες έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής στα ράφια των καταστημάτων που φθάνει τα δύο χρόνια, ενώ οι συσκευασίες νωπών υγρών προϊόντων πρέπει να διατηρούνται σε χαμηλές θερμοκρασίες και έχουν διάρκεια ζωής στα ράφια έως και δύο εβδομάδων.
- (23) Σύμφωνα με τα μέρη, η κυριότερη τεχνική διαφορά μεταξύ του χαρτονιού για τη συσκευασία υγρών προϊόντων και εκείνου που χρησιμοποιείται για τη συσκευασία άλλων προϊόντων είναι η προσθήκη πλαστικής επικάλυψης ή επιστρώσης αλουμινίου στο χαρτόνι. Εάν το χαρτόνι χρησιμοποιείται για τη συσκευασία νωπών υγρών προϊόντων, το χαρτόνι πρέπει να έχει πλαστική επικάλυψη (από πολυαιθιλένιο ή PE). Το χαρτόνι για την ασηπτική συσκευασία υγρών πρέπει να είναι επιστρωμένο. Η επιστροφή συνίσταται στην ενίσχυση του χαρτονιού με ένα συνδυασμό αλουμινίου και πλαστικού. Σύμφωνα με τα μέρη, τα φυσικά χαρακτηριστικά του «βασικού» χαρτονιού που χρησιμοποιείται για τη συσκευασία τόσο των υγρών τροφίμων όσο και των άλλων προϊόντων είναι σχεδόν τα ίδια. Τα μέρη ισχυρίζονται επομένως ότι η καταλληλότητα του χαρτονιού για τη συσκευασία υγρών προϊόντων επιτυγχάνεται κυρίως με πλαστική επικάλυψη ή με ένα συνδυασμό πλαστικής επικάλυψης και επιστρώσης αλουμινίου. Τα μέρη θεωρούν ότι ο ρόλος του παραγωγού χαρτονιού περιορίζεται συνεπώς στην παραγωγή του βασικού χαρτονιού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συσκευασία τόσο των υγρών όσο και των μη υγρών προϊόντων.

- (24) Ωστόσο, από τις απαντήσεις που δόθηκαν στην έρευνα της Επιτροπής προκύπτει ότι η τελική επεξεργασία του χαρτονιού δεν αρκεί από μόνη της για την παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων και ότι οι απαιτήσεις για το βασικό χαρτόνι διαφέρουν σημαντικά από ό,τι για τα άλλα είδη χαρτονιού από παρθένες ίνες. Τόσο οι καταναλωτές όσο και οι παραγωγοί χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων που ρωτήθηκαν από την Επιτροπή δήλωσαν ότι το χαρτόνι συσκευασίας υγρών είναι ένα τελικό προϊόν με πολύ υψηλές προδιαγραφές και ότι οι απαιτήσεις για πολλά από τα χαρακτηριστικά αυτού του χαρτονιού είναι αυστηρότερες σε σύγκριση με τα άλλα είδη χαρτονιού από παρθένες ίνες. Γενικά, για το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων υπάρχουν πολλές ποιοτικές απαιτήσεις που αφορούν μεταξύ άλλων την ικανότητά του να εισέρχεται σε μηχανήμα πλήρωσης και να εξασφαλίζει το καλύτερο δυνατό συσκευαστικό αποτέλεσμα. Το χαρτόνι πρέπει να είναι ανθεκτικό στο φως, τις ρωγμές και τις διαρροές. Πρέπει να είναι επίσης ανθεκτικό στην υγρασία που προκύπτει από τη διαδικασία πλήρωσης και να ανταποκρίνεται σε ειδικές απαιτήσεις κατά τη μεταφορά του προϊόντος μετά την πλήρωση, ιδίως στις αλυσίδες διανομής νωπών προϊόντων υπό συνθήκες ψύξης. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής εξετάζονται λεπτομερώς κατωτέρω.
- (25) Η έρευνα της Επιτροπής κατέδειξε καταρχήν ότι μια σημαντική διαφορά μεταξύ του χαρτονιού συσκευασίας υγρών και χαρτονιού για άλλα τελικά προϊόντα είναι ότι το χαρτόνι συσκευασίας υγρών πρέπει να έχει ιδιαίτερα υψηλή αντοχή στην απορρόφηση. Για να αποφευχθεί η διείσδυση υγρού, απαιτείται κολλάρισμα⁽⁶⁾. Από την έρευνα της Επιτροπής διαπιστώθηκε ότι το κολλάρισμα πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή στα χαρτόνια που προορίζονται για τη συσκευασία υγρών.
- (26) Το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων πρέπει να ανταποκρίνεται σε υψηλότερες απαιτήσεις όσον αφορά τα βακτηριολογικά δεδομένα, τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και την προστασία του περιβάλλοντος. Η βιομηχανία ακολουθεί συνήθως τους κανόνες της αμερικανικής FDA⁽⁷⁾ και της γερμανικής BgVV⁽⁸⁾. Σύμφωνα με τους πελάτες, ορισμένες κοινοτικές οδηγίες⁽⁹⁾ έχουν επίσης εφαρμογή. Οι πελάτες και ορισμένοι παραγωγοί θεωρούν ότι οι κανονισμοί σχετικά με τις συσκευασίες υγρών είναι πιο αυστηροί από εκείνους που αφορούν τις συσκευασίες των υπόλοιπων προϊόντων. Γενικότερα, οι πελάτες και ορισμένοι παραγωγοί θεωρούν ότι οι κανόνες αυτοί είναι πιο δύσκολο να εφαρμοστούν στις συσκευασίες υγρών από ό,τι στις συσκευασίες μη υγρών τροφίμων.
- (27) Στην ασηπτική συσκευασία τροφίμων το χαρτόνι που χρησιμοποιείται ως υλικό πρέπει να αποστειρώνεται. Η αποστείρωση πραγματοποιείται συνήθως μέσω επεξεργασίας του χαρτονιού με υπεροξειδίο⁽¹⁰⁾. Το υπεροξειδίο είναι μια διαβρωτική ουσία και απαιτεί υψηλές προδιαγραφές για το γκλασάρισμα, το οποίο πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να μην επιτρέπει στο διάλυμα του υπεροξειδίου να διεισδύσει στις ίνες. Από την άποψη αυτή το γκλασάρισμα δεν είναι, σύμφωνα με τους πελάτες και ορισμένους παραγωγούς, τόσο κρίσιμο για τις συσκευασίες μη υγρών τροφίμων.
- (28) Από την έρευνα προέκυψε περαιτέρω ότι η αντοχή στις ρωγμές είναι περισσότερο κρίσιμη για το χαρτόνι συσκευασίας υγρών απ' ό,τι για τα άλλα είδη χαρτονιού. Η ικανότητα αναδίπλωσης του χαρτονιού είναι σημαντική, δεδομένου ότι τα υγρά διαφεύγουν εύκολα μέσω ελάχιστων ρωγμών, πράγμα που δεν συμβαίνει με τα στερεά. Οι ρωγμές μειώνουν την αεροστεγανότητα της συσκευασίας και εκδίδουν τα μη αποστειρωμένα υλικά, για παράδειγμα τις ίνες, και επομένως μπορούν να οδηγήσουν στη διάλυση μολυσματικών παραγόντων μέσα στα υγρά. Περαιτέρω, σε περίπτωση ασηπτικής συσκευασίας για να εξασφαλισθεί μεγάλη διάρκεια ζωής στα ράφια (μέχρι δύο χρόνια) απαιτούνται ειδικές προδιαγραφές για το χαρτόνι της συσκευασίας, ώστε να αποφεύγονται οι ρωγμές σε όλη τη διάρκεια παραμονής του προϊόντος στο ράφι.
- (29) Ορισμένοι τρίτοι ανέφεραν επίσης ότι ως προς τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, όπως οι αλλοιώσεις και οι οσμές, η τήρηση των προδιαγραφών είναι πιο δυσχερής για το χαρτόνι συσκευασίας υγρών τροφίμων απ' ό,τι για τα άλλα είδη χαρτονιού. Τα τρόφιμα σε υγρή μορφή, και ιδιαίτερα το γάλα, είναι πολύ ευαίσθητα από την άποψη αυτή και αλλοιώνονται εύκολα ή απορροφούν οσμές, ενώ τα στερεά τρόφιμα ανθίστανται καλύτερα στους μολυσματικούς παράγοντες από τα υγρά τρόφιμα.
- (30) Τα μέρη δέχονται ότι η συσκευασία υγρών τροφίμων είναι μια τελική χρήση με πολύ υψηλές προδιαγραφές και αναγνωρίζουν τη σημασία των χαρακτηριστικών του χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 25 έως 29. Ωστόσο, τα μέρη ισχυρίζονται ότι πολλές από τις απαιτήσεις αυτές ισχύουν επίσης για τη συσκευασία άλλων αγαθών. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ενώ είναι ίσως αληθές ότι οι οργανοληπτικές απαιτήσεις για το χαρτόνι συσκευασίας τσιγάρων και σοκολάτας ενδέχεται να είναι όμοιες με εκείνες που εφαρμόζονται στο χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων, πρέπει να σημειωθεί ότι το χαρτόνι συσκευασίας προϊόντων υπόκειται και σε ορισμένες άλλες απαιτήσεις, όπως η αντίσταση στην απορρόφηση υγρού. Για καμία άλλη τελική χρήση του χαρτονιού συσκευασίας δεν πρέπει να πληρούνται ταυτόχρονα όλες αυτές οι απαιτήσεις και με τόσο μικρά όρια ανοχής.
- (31) Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το χαρτόνι συσκευασίας υγρών αποτελεί μια αγορά σχετικού προϊόντος διαφορετική από την αγορά χαρτονιού συσκευασίας μη υγρών προϊόντων ως προς τις δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης.

(6) Το κολλάρισμα είναι μια διαδικασία με την οποία το χαρτόνι εμποτίζεται με μια μορφή κόλλας που σκληραίνει τις ίνες του χαρτονιού. Το κολλάρισμα προστίθεται στο χαρτοπολιτό προτού ο τελευταίος προωθηθεί στο κιβώτιο τροφοδοσίας του χαρτονοποητικού μηχανήματος.

(7) Food and Drug Administration των ΗΠΑ, ομοσπονδιακός νόμος για τα τρόφιμα, τα φάρμακα και τα καλλυντικά.

(8) BGA (Bundesgesundheitsamt), Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz in Veterinärmedizin.

(9) Όπως η οδηγία αριθ. 92/46/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1992 για τη θέσπιση των υγειονομικών κανόνων για την παραγωγή και την εμπορία νωπού γάλακτος, θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος και προϊόντων με βάση το γάλα (ΕΕ L 268 της 14.9.1992, σ. 1).

(10) Το υπεροξειδίο προστίθεται με εμφύσηση του υλικού συσκευασίας σε θερμό υπεροξειδίο ή με ψεκασμό υπεροξειδίου στο σχηματισμένο χάρτινο κουτί.

- Έλλειψη δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων και άλλων υλικών συσκευασίας
- (32) Σύμφωνα με τα μέρη, από την πλευρά της ζήτησης υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ χαρτονιού και άλλων υλικών συσκευασίας, όπως το γυαλί και το πλαστικό. Ωστόσο, οι πελάτες χαρτονιού συσκευασίας απέρριψαν σαφώς τον ισχυρισμό των μερών ότι υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ των διαφόρων υλικών συσκευασίας.
- (33) Οι πελάτες των παραγωγών χαρτονιού συσκευασίας είναι επιχειρήσεις μετατροπής σε υλικά συσκευασίας όπως η Tetra Pak, η SIG Combibloc και η Elopak και όχι τελικοί καταναλωτές, όπως οι επιχειρήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων. Στο πλαίσιο των υφιστάμενων συστημάτων συσκευασίας, οι επιχειρήσεις μετατροπής δεν έχουν τη δυνατότητα να στραφούν σε άλλα υλικά συσκευασίας. Ειδικότερα, η αντικατάσταση χαρτονιού με άλλα υλικά συσκευασίας δεν θα αποτελούσε βιώσιμη λύση, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της τεχνολογίας παραγωγής και των υπάρχοντων μηχανημάτων. Η αλλαγή του υλικού συσκευασίας θα απαιτούσε σημαντικές επενδύσεις στα μηχανήματα πλήρωσης και συσκευασίας. Για το λόγο αυτό, οι πελάτες χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων δεν χρησιμοποιούν εναλλακτικά διάφορα υλικά συσκευασίας (χαρτόνι, πλαστικό και γυαλί) για να προσαρμοστούν σε βραχυπρόθεσμες μεταβολές των τιμών.
- (34) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι μια μεταβολή στη ζήτηση στα τελευταία στάδια της αλυσίδας διανομής, όπως οι επιχειρήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων και οι έμποροι λιανικής πώλησης, θα υποχρέωνε τις επιχειρήσεις μετατροπής να στραφούν προς το πλαστικό για την παραγωγή υλικών συσκευασίας. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόφαση ενός παραγωγού τροφίμων να στραφεί από το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων στο πλαστικό θα επέφερε μια συνολική μεταβολή, δηλαδή θα αφορούσε το τελικό προϊόν στο σύνολό του και θα μετέβαλε σε διαρκή βάση τη διάρθρωση της ζήτησης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή σημειώνει ότι το πλαστικό μπορεί να επηρεάσει τη ζήτηση για χαρτόνι συσκευασίας υγρών μόνο σε μακροπρόθεσμη και διαρκή βάση. Συνεπώς, το πλαστικό δεν θεωρείται άμεσο υποκατάστατο του χαρτονιού συσκευασίας υγρών για τον ορισμό της αγοράς του σχετικού προϊόντος.
- (35) Οι διαπιστώσεις αυτές είναι σύμφωνες με προηγούμενες αποφάσεις⁽¹⁾ για τη συσκευασία τροφίμων και ποτών, στις οποίες η Επιτροπή δεν έκρινε ότι η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα υλικά συσκευασίας.
- (36) Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι τα άλλα υλικά συσκευασίας ανήκουν στην ίδια αγορά σχετικού προϊόντος με το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων.
- Δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς
- Έλλειψη δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ χαρτονιών από παρθένες ίνες για τη συσκευασία υγρών και μη υγρών προϊόντων
- (37) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι από την πλευρά της προσφοράς υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων ποιοτήτων χαρτονιού από παρθένες ίνες, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι χρησιμοποιούνται οι ίδιες βασικές πρώτες ύλες και παρόμοια τεχνολογία παραγωγής. Σύμφωνα με τα μέρη, το γεγονός ότι το ίδιο μηχάνημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή περισσότερων της μιας ποιοτήτων καταδεικνύει την ύπαρξη δυνατότητας υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς. Επιπλέον, τα μέρη ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχουν σημαντικά τεχνικά εμπόδια στην παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών και ότι και άλλοι παραγωγοί χαρτονιού από παρθένες ίνες θα ήταν σε θέση να παράγουν χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων.
- (38) Η έρευνα έδειξε ότι από τεχνική άποψη υπάρχει πράγματι μια θεωρητική δυνατότητα παραγωγής διαφόρων ποιοτήτων χαρτονιού από παρθένες ίνες με το ίδιο μηχάνημα. Ωστόσο, από την έρευνα προέκυψε επίσης ότι υπάρχει υψηλός βαθμός εξειδίκευσης των προμηθευτών σε διαφορετικές ποιότητες χαρτονιού συσκευασίας υγρών. Οι κυριότεροι παραγωγοί χαρτονιού τείνουν να ειδικεύονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες τελικών προϊόντων, είτε για στρατηγικούς λόγους είτε λόγω της ύπαρξης καθιερωμένων μεθόδων παραγωγής για την εξυπηρέτηση ορισμένων επιχειρήσεων μετατροπής. Τόσο τα μέρη όσο και οι πελάτες επιβεβαίωσαν ότι η βελτίωση των χαρτονοποιητικών μηχανών αποσκοπούσε κυρίως στην αποφυγή του κόστους εναλλαγής της παραγωγής μεταξύ διαφόρων ποιοτήτων χαρτονιού και επομένως στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας [...]*
- (39) Η έρευνα κατέδειξε επίσης ότι η στροφή της παραγωγής σε νέες ποιότητες χαρτονιού συσκευασίας υγρών δεν είναι εύκολη και απαιτεί χρόνο ακόμα και για έμπειρους παραγωγούς χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Για παράδειγμα, σύμφωνα με ορισμένους πελάτες χαρτονιού συσκευασίας υγρών, η αναζήτηση νέου παραγωγού για ένα νέο είδος χαρτονιού θα απαιτούσε προσεκτικό προγραμματισμό, ανάπτυξη προϊόντος, δοκιμαστική παραγωγή και επίτοπιες δοκιμές προτού καταστεί δυνατή η έναρξη της παραγωγής σε εμπορική βάση. Η ολοκλήρωση όλων αυτών των εργασιών θα απαιτούσε ένα χρονικό διάστημα έως και 36 μηνών. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το χρονικό αυτό διάστημα θα ήταν μικρότερο για έναν προμηθευτή που παράγει ήδη χαρτόνι συσκευασίας μη υγρών προϊόντων, εφόσον και αυτός θα έπρεπε να ολοκληρώσει τα ίδια παρασκευαστικά στάδια. Τα μέρη ισχυρίζονται ότι ένας παραγωγός που δεν παράγει χαρτόνι συσκευασίας υγρών θα ήταν σε θέση να αρχίσει την παραγωγή του χαρτονιού αυτού σε 12 έως 18 μήνες. Η έρευνα της Επιτροπής έδειξε επίσης ότι για τους υφιστάμενους παραγωγούς χαρτονιού συσκευασίας μη υγρών προϊόντων η αλλαγή παραγωγής θα συνεπαγόταν αναπόφευκτα ένα υψηλό κόστος.
- (40) Με βάση τα ανωτέρω, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν δυνατότητες ταχείας προσαρμογής της προσφοράς. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν εξετάζει τις δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς στο πλαίσιο του ορισμού της αγοράς του σχετικού προϊόντος, αλλά από την άποψη του δυνητικού ανταγωνισμού (βλέπε κατωτέρω).

⁽¹⁾ Απόφαση της 6ης Ιουνίου 1991 (IV/M.081 — VIAG/Continental Can) (EE C 156 της 14.6.1991, σ. 10), απόφαση 96/222/EK (IV/M.603 — Crown Cork & Seal/Carnaud MetalBox) (EE L 75 23.3.1996, σ. 38), απόφαση της 21ης Απριλίου 1998 (IV/M.1109 — Owens Illinois/BTR Packaging) (EE C 165 της 30.5.1998, σ. 7).

Συμπέρασμα

- (41) Λόγω του περιορισμένου βαθμού υποκατάστασης μεταξύ χαρτονιού συσκευασίας υγρών αφενός και χαρτονιού συσκευασίας μη υγρών προϊόντων και άλλων υλικών συσκευασίας αφετέρου, καθώς και λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς μεταξύ χαρτονιών συσκευασίας υγρών και μη υγρών προϊόντων, η αγορά του σχετικού προϊόντος στην υπόθεση αυτή θεωρείται ότι είναι η αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων.
- (42) Όσον αφορά το χαρτόνι συσκευασίας μη υγρών προϊόντων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το χαρτόνι από ανακυκλωμένες ίνες δεν συμπεριλαμβάνεται στην αγορά αυτή. Επιπλέον, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι δεν είναι δυνατή μια περαιτέρω υποδιαίρεση σε αγορές χαρτονιών για τη συσκευασία τσιγάρων, καλλυντικών, για την παραγωγή κυπέλλων, για γραφικές εφαρμογές κ.λπ. Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο να δοθεί οριστική λύση στα θέματα αυτά στην παρούσα υπόθεση, εφόσον η συγκέντρωση δεν θα οδηγούσε στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης ακόμα και με βάση το στενότερο δυνατό ορισμό της αγοράς σχετικού προϊόντος για το χαρτόνι συσκευασίας μη υγρών προϊόντων.

Γεωγραφικές αγορές αναφοράς

α) Χαρτί εφημερίδων

- (43) Σύμφωνα με τα μέρη, η γεωγραφική αγορά αναφοράς για το χαρτί εφημερίδων είναι η παγκόσμια αγορά. Τα μέρη ισχυρίζονται ότι το χαρτί εφημερίδων αποτελεί αντικείμενο διεθνών συναλλαγών και ότι οι εισαγωγές από και προς τον ΕΟΧ είναι σημαντικές. Κατά την άποψή τους, οι περισσότεροι πελάτες προμηθεύονται χαρτί εφημερίδων τόσο από εθνικούς όσο και από διεθνείς προμηθευτές, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης του προμηθευτή. Τέλος, τα μέρη ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις στις τιμές του χαρτιού εφημερίδων μεταξύ ηπειρών ούτε ιδιαίτερα εμπόδια στις συναλλαγές.
- (44) Σε προηγούμενες υποθέσεις ⁽¹²⁾, η Επιτροπή δέχθηκε ότι στην αγορά χαρτιού εφημερίδων υπάρχουν ανταγωνιστικές σχέσεις, τουλάχιστον στο επίπεδο του ΕΟΧ. Σε πρόσφατη υπόθεση που αφορούσε τον καναδό παραγωγό Abitibi Consolidated, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπήρχαν ισχυρές ενδείξεις ότι η αγορά αναφοράς είναι η αγορά του ΕΟΧ ⁽¹³⁾. Η έρευνα της Επιτροπής στην παρούσα υπόθεση επιβεβαιώνει την υπόθεση ότι πρόκειται για αγορά σε επίπεδο ΕΟΧ και όχι για παγκόσμια αγορά. Ειδικότερα, τα τελευταία δέκα χρόνια οι εισαγωγές χαρτιού εφημερίδων στον ΕΟΧ ήταν περιορισμένες και σχετικά σταθερές. Το 1997 αντιπροσώπευαν 744 000 τόνους, δηλαδή μόνο το 7,6 % της κατανάλωσης, και προέρχονταν κυρίως από τον Καναδά και σε περιορισμένο μόνο βαθμό από τη Ρωσία και τις ΗΠΑ ⁽¹⁴⁾.
- (45) Οι παρατηρήσεις που λήφθηκαν από πελάτες χαρτιού εφημερίδων καταδεικνύουν την ιδιαίτερη σημασία του τόπου εγκατάστασης της μονάδας χαρτοποιίας σε σχέση με τον τόπο εγκατάστασης του τυπογραφείου και, γενικότερα, ότι δεν υπάρχουν σημαντικές εισαγωγές από χώρες εκτός Ευρώπης. Θεωρείται επίσης ότι οι δασμοί και το κόστος μεταφοράς αυξάνουν την τιμή του χαρτιού εφημερίδων και αποτελούν εμπόδιο στις εισαγωγές από χώρες εκτός Ευρώπης. Επιπλέον, οι ποιότητες που χρησιμοποιούνται

στον ΕΟΧ δεν είναι ακριβώς οι ίδιες με εκείνες που παράγονται στη Βόρεια Αμερική. Για παράδειγμα, πραγματοποιούνται κάποιες εισαγωγές από τον Καναδά, αλλά το χαρτί αυτό θεωρείται χαμηλότερης ποιότητας από το ευρωπαϊκό και «φθινό». Όσον αφορά τις εισαγωγές από τη Ρωσία, οι πελάτες δήλωσαν ότι η ποιότητά τους δεν ήταν κατάλληλη για τις ανάγκες τους. Τέλος, οι πελάτες δήλωσαν επίσης ότι οι διαφορές στις τιμές υποδηλώνουν ότι η Βόρεια Αμερική και ο ΕΟΧ δεν αποτελούν τμήματα της ίδιας αγοράς αναφοράς, εφόσον σύμφωνα με τις δηλώσεις πελατών, οι τιμές μεταξύ των δύο ηπειρών μπορούν να διαφέρουν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό.

- (46) Τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι σε περίπτωση προσωρινά πλεονασματικής παραγωγικής ικανότητας και, κατά συνέπεια, πλεονάζουσας προσφοράς σε άλλες περιοχές στον κόσμο, οι επιπλέον ποσότητες διατίθενται προς πώληση στην αγορά του ΕΟΧ. Τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ύπαρξη μιας παγκόσμιας αγοράς. Η Επιτροπή δεν συμφωνεί ότι οι πωλήσεις αυτές αποτελούν κατ' ανάγκη μια ένδειξη για την ύπαρξη παγκόσμιας αγοράς. Επιπλέον, στο παρόν στάδιο της έρευνας, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι παρόμοια αγορά υπήρξε ποτέ και επομένως το επιχείρημα αυτό φαίνεται καθαρά υποθετικό.

- (47) Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν θεωρείται ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς για το χαρτί εφημερίδων είναι ευρύτερη από την αγορά του ΕΟΧ.

β) Χαρτί περιοδικών

- (48) Σύμφωνα με τα μέρη, οι εξαγωγές χαρτιού περιοδικών από τον ΕΟΧ είναι σημαντικές. Τα μέρη θεωρούν επομένως ότι η αγορά χαρτιού περιοδικών είναι παγκόσμια.
- (49) Οι εξαγωγές από τον ΕΟΧ αποτελούν, σύμφωνα με τα μέρη, το 13 % περίπου της συνολικής παραγωγής. Ωστόσο, οι εισαγωγές είναι προς το παρόν περιορισμένες και το μερίδιό τους στον ΕΟΧ αμελητέο. Σε προηγούμενη απόφασή της ⁽¹⁵⁾, η Επιτροπή όρισε τη γεωγραφική αγορά αναφοράς ως καλύπτουσα τουλάχιστον τον ΕΟΧ. Αυτό επιβεβαιώθηκε και στην παρούσα υπόθεση από πληροφορίες που λήφθηκαν από τρίτους.
- (50) Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης θεωρείται ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς για το χαρτί περιοδικών είναι τουλάχιστον η αγορά του ΕΟΧ.

γ) Χαρτόνι συσκευασίας για μη υγρά προϊόντα ευρείας κατανάλωσης

- (51) Υπάρχουν ενδείξεις ότι η αγορά χαρτονιού συσκευασίας για μη υγρά προϊόντα είναι τουλάχιστον η αγορά του ΕΟΧ. Ωστόσο, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης δεν είναι απαραίτητο να οριστεί επακριβώς η αγορά αυτή, εφόσον η συγκέντρωση δεν θα οδηγούσε στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ακόμα και εάν λαμβανόταν υπόψη ο στενότερος δυνατός ορισμός της αγοράς.

δ) Χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων ευρείας κατανάλωσης

- (52) Σύμφωνα με τα μέρη, οι εμπορικές ροές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων είναι σημαντικές σε παγκόσμιο επίπεδο και επομένως η γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι παγκόσμια.

⁽¹²⁾ Απόφαση της 12ης Μαΐου 1992 (IV/M.210 — Mondi/Frantschach) (ΕΕ C 124 της 16.5.1992)· βλ. επίσης IV/M.646-Repola/Kymmene, υποσημείωση 5.

⁽¹³⁾ Απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1998 (IV/M.1296 — Norske Skog/ Abitibi/Hansol Paper) (ΕΕ C 306 της 6.10.1998, σ. 11).

⁽¹⁴⁾ Οι εισαγωγές υπόκεινται σε δασμό 3,5 %, ο οποίος θα καταργηθεί προοδευτικά στην περίοδο έως το 2002. Υπάρχει μια ποσόστωση για την εισαγωγή 630 000 τόνων άνευ δασμού από τον Καναδά.

⁽¹⁵⁾ Υπόθεση IV/M.646 — Repola/Kymmene, βλ. υποσημείωση 5.

- (53) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι το υψηλό επίπεδο των εξαγωγών από τον ΕΟΧ αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη παγκόσμιας αγοράς. Αναφέρουν ως παράδειγμα ότι το 1997 οι εξαγωγές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων των μερών ανήλθαν σε περίπου [20-30 %] * της συνολικής τους παραγωγής. Ωστόσο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το υψηλό επίπεδο των εξαγωγών χαρτονιού των μερών αποδεικνύει από μόνο του την ύπαρξη παγκόσμιας αγοράς. Με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν τα μέρη, οι συνολικές εξαγωγές από τον ΕΟΧ αντιπροσώπευαν το 1997 το 10 % μόνο του συνόλου της αγοράς. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στην περίπτωση του χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων, οι εξαγωγές κατευθύνονται κυρίως προς την Ασία, στην οποία δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου παραγωγή παρόμοιου χαρτονιού.
- (54) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι οι καταναλωτές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων εισάγουν σημαντικές ποσότητες χαρτονιού από τη Βόρεια Αμερική. Με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν τα μέρη, οι συνολικές εισαγωγές χαρτονιού συσκευασίας υγρών από τη Βόρεια Αμερική στη Δυτική Ευρώπη αντιπροσώπευαν το 1997 το 8 % περίπου της αγοράς. Οι εισαγωγές αυτές κατανέμονταν άνισα μεταξύ των αγοραστών, εφόσον μερικές εταιρείες εισήγαγαν σημαντικές ποσότητες και άλλες δεν πραγματοποίησαν σχεδόν καμία εισαγωγή. Παρόλο που αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως ένδειξη ότι οι εισαγωγές αυτές δεν είναι ούτε απαγορευτικά δαπανηρές ούτε δυσχερείς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εισαγωγές χαρτονιού από τη Βόρεια Αμερική γίνονται κυρίως για στρατηγικούς λόγους.
- (55) Τα μέρη ισχυρίζονται επίσης ότι στην απόφασή της στην υπόθεση 92/163/ΕΟΧ ⁽¹⁶⁾ (Tetra Pak II), η Επιτροπή αναγνώρισε ότι στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων υπάρχουν ανταγωνιστικές σχέσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, η αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων δεν αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας στην εν λόγω υπόθεση, η οποία αφορούσε τα τελευταία στάδια της διαμόρφωσης χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Επιπλέον, στην υπόθεση αυτή δεν οριζόταν η γεωγραφική αγορά αναφοράς, ούτε εξετάζονταν παράγοντες όπως οι εξαγωγές και οι εισαγωγές, οι δασμοί και τα μη δασμολογικά εμπόδια. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει υπόψη τον ισχυρισμό των μερών ότι έχει ήδη δεχθεί ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι παγκόσμια.
- (56) Οι πελάτες εκφράζουν γενικά την άποψη ότι η προμήθεια χαρτονιού από χώρες εκτός Ευρώπης είναι ασύμφορη λόγω των δασμών, του κόστους μεταφοράς και των περιβαλλοντικών ρυθμίσεων που ισχύουν σε ορισμένα κράτη μέλη. Το κόστος των ινών είναι χαμηλότερο στη Βόρεια Αμερική σε σχέση με την Ευρώπη. Ωστόσο, οι δασμοί επί των εισαγωγών χαρτονιού συσκευασίας υγρών κυμαίνονται σήμερα μεταξύ 4,0 και 6,6 % και θα καταργηθούν σταδιακά έως τα τέλη του 2003. Επιπλέον, με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν τα μέρη, το κόστος μεταφοράς από τις Ηνωμένες Πολιτείες είναι υψηλότερο [κατά 5-15 %] * και αυξάνει τις τιμές κατά περίπου [1-5 %] * ανά τόνο.
- (57) Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι στον ΕΟΧ οι ποιότητες χαρτονιού συσκευασίας πληρούν ορισμένα περιβαλλοντικά πρότυπα και ότι αυτό δεν συμβαίνει κατ' ανάγκη εκτός Ευρώπης. Όσον αφορά το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων, η Επιτροπή διαπίστωσε κατά την έρευνά της ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ειδών χαρτονιού που πωλούνται στις ΗΠΑ και στον ΕΟΧ. Οι αμερικανοί παραγωγοί παράγουν μια ποιότητα χαρτονιού που στην Ευρώπη χρησιμοποιείται σε περιορισμένο μόνο βαθμό, μεταξύ άλλων και λόγω του μεγαλύτερου βάρους του σε σχέση με τις ευρωπαϊκές ποιότητες. Ο παράγοντας αυτός είναι καθοριστικός στα κράτη μέλη στα οποία η μείωση των αποβλήτων είναι ένα σημαντικό θέμα, όπως στη Γερμανία, την Αυστρία, τις Κάτω Χώρες και τις σκανδιναβικές χώρες. Ειδικότερα, οι περιβαλλοντικές ρυθμίσεις στη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες βασίζονται στο βάρος του χαρτονιού. Στη Γερμανία, το «DSD Duales System Deutschland» επιβάλλει ένα τέλος ανακύκλωσης ανά χιλιόγραμμο χαρτονιού. Στις Κάτω Χώρες, το «Integratiecovenant Verpakkingen» απαιτεί τη μείωση κατά 10 % του βάρους όλων των συσκευασιών έως το 2001 με διατήρηση παράλληλα των ποιοτικών χαρακτηριστικών τους. Και στις δύο αυτές χώρες, η χρησιμοποίηση του αμερικανικού χαρτονιού θα ήταν ιδιαίτερα ασύμφορη από οικονομική άποψη. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη, η τιμή του πωλούμενου στον ΕΟΧ χαρτονιού Βόρειας Αμερικής είναι υψηλότερη ανά τετραγωνικό μέτρο.
- (58) Η διάρθρωση της ζήτησης, οι δασμοί και οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις στον ΕΟΧ καθιστούν ιδιαίτερα δυσχερείς τις εξαγωγές από τις ΗΠΑ στον ΕΟΧ, παρά τις ενδείξεις ότι οι τιμές των ινών είναι χαμηλότερες για τους αμερικανούς παραγωγούς σε σχέση με τους παραγωγούς από τον ΕΟΧ. Στις δυσχέρειες αυτές οφείλεται το γεγονός ότι οι εισαγωγές από τις ΗΠΑ παρέμειναν σταθερές τα τελευταία επτά έτη σε λιγότερο από το 10 % της συνολικής κατανάλωσης στον ΕΟΧ. Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προμήθεια χαρτονιού από την Ανατολική Ευρώπη δεν θεωρείται γενικά βιώσιμη λύση λόγω της χαμηλής ποιότητάς του και προς το παρόν δεν πραγματοποιούνται εισαγωγές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων από την Ανατολική Ευρώπη.
- (59) Λαμβανομένων υπόψη των σχετικά χαμηλών επιπέδων εισαγωγών, δασμών και μεταφορικών, των περιορισμένων μη δασμολογικών εμποδίων στον τομέα της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, καθώς και των ενδείξεων σχετικά με τη διαφορετική διάρθρωση της προσφοράς στη Βόρεια Αμερική, την Ανατολική Ευρώπη και τον ΕΟΧ, η γεωγραφική αγορά αναφοράς για το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων δεν θεωρείται ευρύτερη από την αγορά του ΕΟΧ. Ορισμένοι από τους παράγοντες που εξετάζονται ανωτέρω, όπως η προοδευτική κατάργηση των δασμών, ενδέχεται να υποδηλώνουν μια σταδιακή διεύρυνση της αγοράς. Ωστόσο, οι παράγοντες αυτοί δεν αποδεικνύουν από μόνοι τους στο παρόν στάδιο ότι η αγορά αναφοράς είναι ευρύτερη από τον ΕΟΧ. Ο ρόλος των εισαγωγών από χώρες εκτός του ΕΟΧ εξετάζεται στο τμήμα σχετικά με τον δυνητικό ανταγωνισμό.

V. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

α) Χαρτί εφημερίδων

Υφιστάμενες ανταγωνιστικές σχέσεις

- (60) Τα μέρη εκτιμούν ότι η συνολική κατανάλωση χαρτιού εφημερίδων στον ΕΟΧ ανέρχεται σε 9,7 εκατομμύρια τόνους. Το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς τους στον ΕΟΧ εκτιμάται σε [20-30 %] * (Enso [10-15 %] *, Stora [10-15 %] *). Τα μέρη δεν ήταν σε θέση να παράσχουν στοιχεία για τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών τους με βάση τις κατ' όγκο ή κατ' αξία πωλήσεις. Γνωστοποίησης ωστόσο στοιχεία για την υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα στον ΕΟΧ.

⁽¹⁶⁾ Υπόθεση IV/31.043 (EE L 72 της 18.3.1992, σ. 1).

Βάσει εμπιστευτικών στοιχείων που παρείχαν οι κυριότεροι ανταγωνιστές των μερών, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι τα μερίδια παραγωγικής ικανότητας αντιστοιχούν γενικά στα μερίδια πωλήσεων. Επιπλέον, τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύει η Confederation of the European Paper Industries (CEPI) επιβεβαιώνουν ότι στο σύνολο του ΕΟΧ υπάρχει ισορροπία μεταξύ παραγωγικής ικανότητας και καταπόνησης. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη θέση των κυριότερων προμηθευτών στην αγορά του ΕΟΧ.

Πίνακας
Μερίδιο αγοράς των κυριότερων προμηθευτών, 1997

Enso	[10-15 %] *
Stora	[10-15 %] *
Συνδυασμένο	[20-30 %] *
UPM-Kymmene	[15-20 %] *
Norske Skog	[10-15 %] *
Haindl	[10-15 %] *
MoDo	[10-15 %] *

Πρέπει να σημειωθεί ότι στον ΕΟΧ υπάρχουν επίσης ορισμένοι μικρότεροι προμηθευτές όπως η SCA, η Myllykoski, η Palm κ.λπ. Επιπλέον, οι εισαγωγές χαρτιού εφημερίδων στον ΕΟΧ, κυρίως από τον Καναδά και τη Ρωσία, αντιπροσώπευαν το 7,6 % της κατανάλωσης το 1997.

- (61) Από τα ανωτέρω στοιχεία μπορεί να διαπιστωθεί ότι η προσφορά χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, εφόσον οι έξι κυριότεροι παραγωγοί αντιπροσωπεύουν το 75 % της προσφοράς. Ο μεγαλύτερος από τους μικρούς παραγωγούς διαθέτει λιγότερο από το 5 % της παραγωγικής ικανότητας, ενώ ως προς το μέγεθός του αντιπροσωπεύει λιγότερο από το ήμισυ του μικρότερου από τους έξι μεγάλους παραγωγούς.
- (62) Οι ανταγωνιστές δεν εξέφρασαν ανησυχίες για την εξεταζόμενη συγχώνευση. Πολλοί πελάτες εξέφρασαν γενικές ανησυχίες για τη συγκέντρωση στον τομέα του χαρτιού εφημερίδων, αλλά όχι ειδικά σε σχέση με την εξεταζόμενη συγχώνευση. Ορισμένοι πελάτες ανέφεραν μάλιστα ότι πιστεύουν ότι η αγορά ελέγχεται σήμερα από τους κυριότερους παραγωγούς.
- (63) Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ των έξι μεγάλων προμηθευτών επηρεάζει καθοριστικά το σύνολο της αγοράς. Από την πλευρά της ζήτησης υπάρχουν μερικοί πολύ σημαντικοί αγοραστές, όπως το Murdoch Group και η Axel Springer Verlag, καθώς και πολλοί αγοραστές μεσαίου και μικρού μεγέθους. Τα μέρη εκτιμούν ότι οι μεγαλύτεροι αγοραστές αντιπροσωπεύουν [μεταξύ 25-35 %] * της αγοράς. Ορισμένοι από τους μεγαλύτερους αγοραστές χαρτιού εφημερίδων προμηθεύονται ποσότητες που αντιστοιχούν στην πλήρη παραγωγική ικανότητα μερικών από τους μεγαλύτερους προμηθευτές.
- (64) Για τους προμηθευτές, οι μεγάλοι αγοραστές αντιπροσωπεύουν έναν παράγοντα σταθερότητας και συνεπώς ασφάλειας, εφόσον η πλήρης ή μερική απώλεια ενός μεγάλου πελάτη θα δημιουργούσε σημαντικά προβλήματα ασχόλησης της παραγωγικής ικανότητας ενός προμηθευτή. Οι προμηθευτές προσπαθούν επομένως να διατηρήσουν τους μεγάλους πελάτες τους. Από την άλλη πλευρά, οι έξι

μεγάλοι προμηθευτές αντιπροσωπεύουν στην πραγματικότητα τη μόνη πηγή προμηθειών για τους μεγαλύτερους αγοραστές. Αυτό κατέστη σαφές κατά την έρευνα της Επιτροπής, η οποία κατέδειξε ότι οι μεγαλύτεροι καταναλωτές αγοράζουν κυρίως από τους μεγαλύτερους προμηθευτές και ουσιαστικά θεωρούν ότι μόνο αυτοί αντιπροσωπεύουν πραγματικούς ή δυνητικούς προμηθευτές.

- (65) Οι όροι που επιτυγχάνονται στις διαπραγματεύσεις μεταξύ των σημαντικότερων πελατών και των έξι μεγάλων προμηθευτών επηρεάζουν με ουσιαστικό τρόπο την υπόλοιπη αγορά, όχι μόνο διότι οι έξι αυτοί προμηθευτές αντιπροσωπεύουν το 75 % της αγοράς, αλλά επίσης και λόγω του μεγέθους αυτών των αγοραστών και του όγκου των αγορών τους. Κατά συνέπεια, οι όροι των συμβάσεων μεταξύ των έξι προμηθευτών και των μεγάλων αγοραστών έχουν καθοριστική σημασία για τη λειτουργία της αγοράς χαρτιού εφημερίδων. Οι έξι μεγαλύτεροι προμηθευτές (UPM-Kymmene, Enso, Stora, Norske Skog, MoDo και Haindl) αποτελούν πράγματι ένα ολιγοπώλιο και ο ανταγωνισμός μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου αυτού επηρεάζει καθοριστικά τις συνθήκες της αγοράς. Επομένως, μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι εάν το ολιγοπώλιο επιτύγχανε να αυξήσει τις τιμές έναντι των μεγαλύτερων αγοραστών, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα μια συνολική αύξηση του επιπέδου των τιμών στην αγορά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέτασε εάν η συγχώνευση θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση ολιγοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης.

Ολιγοπωλιακή δεσπόζουσα θέση

- (66) Στην απόφαση 97/26/ΕΚ⁽¹⁷⁾ (Gencor/Lonrho), η Επιτροπή συμπέρανε ότι «παρόμοια αρνητικά αποτελέσματα με αυτά τα οποία προκύπτουν από μια δεσπόζουσα θέση, την οποία κατέχει μια εταιρεία, προκύπτουν από μια δεσπόζουσα θέση την οποία κατέχει ένα ολιγοπώλιο. Αυτή η κατάσταση μπορεί να εμφανισθεί εκεί όπου η απλή προσαρμογή των μελών του ολιγοπωλίου στις συνθήκες της αγοράς προκαλεί παράλληλη συμπεριφορά μη συμβιβάσιμη με τον ανταγωνισμό, οπότε το ολιγοπώλιο αποκτά δεσπόζουσα θέση. Για το λόγο αυτό δεν θα απαιτείτο ενεργός αθέμιτη συνεργασία για τα μέλη του ολιγοπωλίου ώστε να αποκτήσουν κυρίαρχη θέση και να συμπεριφέρονται σε ένα σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους υπόλοιπους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές.»
- (67) Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα χαρακτηριστικά της αγοράς χαρτιού εφημερίδων υποδηλώνουν ότι στην αγορά αυτή τα μέλη του ολιγοπωλίου έχουν λίγα κίνητρα να ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Αντίθετα, η αγορά αυτή έχει πολλά από τα χαρακτηριστικά μιας μη ανταγωνιστικής ολιγοπωλιακής αγοράς: η αύξηση της ζήτησης είναι περιορισμένη, υπάρχει υψηλός βαθμός συγκέντρωσης από την πλευρά της προσφοράς, το προϊόν είναι ομοιογενές, η τεχνολογία παραγωγής είναι ώριμη, υπάρχουν σοβαρά εμπόδια στην είσοδο στην αγορά και όμοιες διαρθρώσεις κόστους μεταξύ παραγωγών. Η Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι η συγχώνευση θα οδηγούσε σε αύξηση τον δείκτη Herfindahl-Hirschman κατά 313 μονάδες, η οποία αντιπροσωπεύει μια σημαντική μεταβολή.

⁽¹⁷⁾ Υπόθεση IV/M.619 (ΕΕ L 11 της 14.1.1997) αιτιολογική σκέψη 140, σ. 30.

(68) Ωστόσο, μετά από διεξοδική έρευνα της αγοράς η Επιτροπή συμπέρανε ότι η συγχώνευση δεν θα οδηγούσε στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας ολιγοπωλιακής θέσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα μέρη στην αγορά χαρτιού εφημερίδων δεν υπάρχει διαφάνεια όσον αφορά βασικές παραμέτρους όπως οι προσφερόμενες ποσότητες και τιμές και, όσον αφορά ιδίως τις τιμές, η έλλειψη διαφάνειας καταδεικνύεται από την ύπαρξη μυστικών εκπτώσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχει κάποιος ανταγωνισμός, ιδίως από τον Καναδά. Φαίνεται επίσης ότι οι μεγαλύτεροι αγοραστές έχουν κάποια αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η μείωση των μελών του ολιγοπωλίου από έξι σε πέντε δεν θα είχε τόσο σημαντικές επιπτώσεις ώστε να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση ολιγοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης υπό τις συνθήκες της εξεταζόμενης υπόθεσης.

β) Χαρτί περιοδικών

(69) Τα μέρη εκτιμούν ότι η συνολική κατανάλωση χαρτιού περιοδικών στον ΕΟΧ ανέρχεται σε 7,94 εκατ. τόνους. Το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των μερών εκτιμάται σε [20-25 %] * (Enso [5-10 %] *, Stora [10-15 %] *). Τα μέρη δεν ήταν σε θέση να παράσχουν στοιχεία για τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών τους βάσει των πωλήσεων, ούτε κατ' όγκο ούτε κατ' αξία. Παρείχαν ωστόσο στοιχεία για την υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα στον ΕΟΧ. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη σχετική θέση των κυριότερων παραγωγών στον ΕΟΧ με βάση την παραγωγική τους ικανότητα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία αυτά.

Πίνακας

Μερίδιο αγοράς των κυριότερων προμηθευτών στην αγορά, 1997

Enso	[5-10 %] *
Stora	[10-15 %] *
Συνδυασμένο	[15-25 %] *
UPM-Kymmene	[20-25 %] *
Metsö-Serla	[15-20 %] *
Burgo	[5-10 %] *
Haindl	[5-10 %] *
Norske Skog	[5-10 %] *
SCA	[5-10 %] *
MoDo	[1-5 %] *

(70) Μετά τη συγχώνευση, οι δύο κυριότεροι προμηθευτές χαρτιού περιοδικών θα διαθέτουν το 45 % περίπου της παραγωγικής ικανότητας στον ΕΟΧ και οι τρεις μεγαλύτεροι προμηθευτές το 60 % περίπου της παραγωγικής ικανότητας.

(71) Όπως και στην περίπτωση του χαρτιού εφημερίδων, η Επιτροπή εξέτασε το θέμα της ολιγοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης στην αγορά χαρτιού περιοδικών και, για τους ίδιους λόγους, συμπέρανε ότι η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν οδηγεί στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά χαρτιού περιοδικών.

γ) Χαρτόνια συσκευασίας μη υγρών καταναλωτικών αγαθών

(72) Στον ΕΟΧ, τα μέρη θα είχαν στην αγορά αυτή μόνο ένα μερίδιο [μεταξύ 25-35] *. Περαιτέρω υποδιαρέσεις της αγοράς για τελικές χρήσεις όπως οι συσκευασίες για τσιγάρα, η παραγωγή κυπέλλων κ.λπ. θα οδηγούσαν σε περιορισμένες επικαλύψεις δραστηριοτήτων των μερών για κάθε ειδική συσκευασία, εφόσον η Enso και η Stora δεν παράγουν χαρτόνια συσκευασίας μη υγρών προϊόντων για τις ίδιες ακριβώς εφαρμογές. Συνεπώς, η συγχώνευση δεν θα οδηγούσε στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας μη υγρών προϊόντων.

δ) Χαρτόνια συσκευασίας υγρών προϊόντων

Μερίδια αγοράς

(73) Τα μέρη δεν μπόρεσαν να παράσχουν μια κατ' αξία εκτίμηση του κύκλου εργασιών για το σύνολο της αγοράς χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο κύκλος εργασιών του συνόλου της αγοράς χαρτονιού από παρθένες ίνες στον ΕΟΧ είναι της τάξης των 2-2,5 δισεκατομμυρίων Ecu, σημαντικό μέρος του οποίου αντιστοιχεί στο χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων.

(74) Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, ο συνολικός όγκος των παραδόσεων στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων ανήλθε το 1997 σε 1 062 700 τόνους. Η Επιτροπή εξακρίβωσε τις εκτιμήσεις των μερών με βάση τα εμπιστευτικά στοιχεία τρίτων και συμπέρανε ότι η ανωτέρω ποσότητα αντιστοιχεί γενικά στις εκτιμήσεις των τρίτων. Με βάση τις παραδόσεις στην κατανάλωση, τα μέρη εκτίμησαν τις συνδυασμένες πωλήσεις τους το 1997 σε [500 000 έως 1 000 000 τόνους] *. Συνεπώς, το συνδυασμένο μερίδιο των μερών στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων θα ανερχόταν [σε 50-70 %] * και θα υπερέβαινε επομένως κατά πολύ το μερίδιο των άλλων ανταγωνιστών στην αγορά αυτή. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, το μερίδιο της Korsnös στην αγορά αυτή θα ήταν [10-20 %] * και εκείνο της AssiDomön [10-20 %] *. Η Επιτροπή εξακρίβωσε τις εκτιμήσεις των μερών με βάση τα εμπιστευτικά στοιχεία για τις πωλήσεις που παρείχαν οι πελάτες χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων.

Δυναμικός ανταγωνισμός

ι) Εμπόδια στην είσοδο

(75) Τα εμπόδια στην είσοδο στην αγορά χαρτονιού από παρθένες ίνες είναι σημαντικά. Ιδιαίτερα υψηλό είναι το κόστος κατασκευής μιας μονάδας χαρτονοποιίας, το οποίο εκτιμάται από τα μέρη σε [300 έως 400 εκατομμύρια Ecu] *. Η διείσδυση στην αγορά αυτή ενέχει υψηλό κίνδυνο λόγω της σημασίας των οικονομικών κλίμακας: το ελάχιστο επίπεδο πωλήσεων που απαιτείται για τη βιωσιμότητα του παραγωγού εκτιμάται σε 50 000-200 000 τόνους κατ' έτος, ανάλογα με τη χαρτονοποιητική μηχανή. Επιπλέον, η βραδεία αύξηση της ζήτησης (της τάξης του 1-2 % ετησίως) καθιστά λιγότερο ελκυστική την είσοδο στην αγορά αυτή.

- (76) Στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων υπάρχουν πρόσθετα εμπόδια στην είσοδο, εφόσον για την παραγωγή του χαρτονιού αυτού απαιτείται στην πράξη ένας ολοκληρωμένος πολτοποιητής μακρών ινών. Επιπλέον, τα μέρη διευκρίνισαν ότι για την παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων απαιτούνται οι ακόλουθοι τεχνικοί εξοπλισμοί ή διαδικασίες: ενίσχυση του δυναμικού έκπλυσης και άλεσης χαρτοπολτού, μεταβολές στο σύστημα κυκλοφορίας λευκών νερών και εγκατάσταση συστήματος ελέγχου του pH.
- (77) Λόγω του υψηλού κόστους των αναγκαίων επενδύσεων και του γεγονότος ότι η παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων απαιτεί ένα ορισμένο επίπεδο παραγωγικής ικανότητας και πωλήσεων, ο ανταγωνιστής που θα επιθυμούσε να εισέλθει στην αγορά αυτή θα έπρεπε να έχει υπογράψει τις συμβάσεις με τους πελάτες προτού πραγματοποιήσει επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό. Αυτό θα ήταν δυσχερές, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των προβλημάτων που σχετίζονται με την αλλαγή προμηθευτή και του γεγονότος ότι η σχέση μεταξύ παραγωγών και πελατών χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων είναι συνήθως καλά εδραιωμένη και μακροχρόνια. Κανένας νέος ανταγωνιστής δεν εισήλθε στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων στον ΕΟΧ τα τελευταία δέκα χρόνια.
- ii) Δυνητικοί ανταγωνιστές
- (78) Δεδομένου ότι για την κατασκευή μιας νέας μονάδας χαρτονοποιίας απαιτούνται πολλά χρόνια και ότι το κόστος των αναγκαίων επενδύσεων είναι σημαντικό, δεν είναι πιθανό ότι στο αμέσως προσεχές μέλλον νέοι ανταγωνιστές θα επιδιώξουν να εισέλθουν στην αγορά χαρτονιού από παρθένες ίνες ή στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων με την κατασκευή παρόμοιας μονάδας παραγωγής.
- (79) Τα μέρη εντόπισαν μια μονάδα χαρτονοποιίας της International Paper στο Svetogorsk στη Ρωσία ως δυνητικό ανταγωνιστή στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Η έρευνα της Επιτροπής κατέδειξε ωστόσο ότι το χαρτόνι που παράγεται στη μονάδα αυτή είναι χαμηλής ποιότητας και ακατάλληλο για την αγορά της Δυτικής Ευρώπης. Η μονάδα αυτή διαθέτει σήμερα χαρτόνι κυρίως στη ρωσική αγορά. Η έρευνα της Επιτροπής επιβεβαίωσε ότι θα απαιτούνταν σημαντικές επενδύσεις και πολλά χρόνια προτού η μονάδα χαρτονοποιίας στο Svetogorsk είναι σε θέση να παράγει χαρτόνι για τη Δυτική Ευρώπη.
- (80) Τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι μια μονάδα χαρτονοποιίας στο Kwidzyn στην Πολωνία, η οποία ανήκει επίσης στην International Paper, προμηθεύει χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων σε μια μονάδα μετατροπής χαρτονιού σε υλικό συσκευασίας στη Γαλλία. Ωστόσο, η Επιτροπή γνωρίζει ότι αυτή η μονάδα χαρτονοποιίας δεν παράγει χαρτόνι συσκευασίας υγρών και δεν θα είναι σε θέση να εξάγει παρόμοιο χαρτόνι στον ΕΟΧ στο αμέσως προσεχές μέλλον.
- (81) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι οι αυξήσεις στην παραγωγική ικανότητα χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων τις οποίες πραγματοποιούν σήμερα οι ανταγωνιστές τους Korsnös και AssiDomön θα εντείνουν ακόμα περισσότερο τον ανταγωνισμό στον ΕΟΧ. Σύμφωνα με τα μέρη, η υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα υπερβαίνει σήμερα τη ζήτηση. Οι παρατηρήσεις τρίτων υποδηλώνουν ωστόσο ότι οι πρόσφατες αυξήσεις παραγωγικότητας αντιστοιχούν μόλις στην αύξηση της ζήτησης χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Η έρευνα κατέδειξε ιδίως ότι μεγάλο μέρος της νέας παραγωγικής ικανότητας θα χρησιμοποιηθεί επί πολλά χρόνια για την εξυπηρέτηση συμβάσεων που έχουν ήδη υπογραφεί.
- (82) Η Επιτροπή ρώτησε άλλους παραγωγούς χαρτιού και χαρτονιού, όπως η MoDo και η Metsö-Serla εάν σχεδιάζουν να εισέλθουν στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Οι εταιρείες αυτές παράγουν σήμερα χαρτόνι συσκευασίας μη υγρών προϊόντων. Σε μεσοπρόθεσμη βάση, η MoDo και η Metsö-Serla θα μπορούσαν θεωρητικά να αρχίσουν να παράγουν χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων με τον υφιστάμενο εξοπλισμό τους. Αφού ζήτησε τη γνώμη της MoDo και της Metsö-Serla, η Επιτροπή συμπεράνε ωστόσο ότι δεν είναι πιθανό ότι ένας από τους δύο αυτούς παραγωγούς θα εισέλθει στην εν λόγω αγορά στο αμέσως προσεχές μέλλον.
- (83) Η Επιτροπή σημειώνει ότι τα περιθώρια αύξησης των εισαγωγών από τις ΗΠΑ ασκούν περιορισμένη αλλά όχι σημαντική ανταγωνιστική πίεση στην αγορά. Είναι πιθανό ότι η πίεση αυτή θα ενταθεί στο μέλλον μετά τη σταδιακή κατάργηση των δασμών επί των εισαγωγών τα επόμενα έτη. Οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα μέρη να μην προβάλουν αντιρρήσεις σε περίπτωση υποβολής αίτησης για μια ποσόστωση εισαγωγής χωρίς δασμό χαρτονιού συσκευασίας υγρών θα επέτρεπε μια ταχύτερη ενεργοποίηση της ανταγωνιστικής αυτής πίεσης εάν η ποσόστωση εγκρινόταν.

Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ

- (84) Στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων, ο αριθμός των μεγάλων παραγωγών και αγοραστών είναι περιορισμένος. Επιπλέον της Stora και της Enso, οι μόνοι άλλοι σημαντικοί παραγωγοί χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων στην Ευρώπη είναι η Korsnös και η AssiDomön. Οι αγοραστές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων είναι λίγοι και η Tetra Pak έχει κυριαρχική θέση στην αγορά, με εκτιμώμενο μερίδιο [60-80 %] *. Οι άλλοι σημαντικοί αγοραστές χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων είναι η Elopak και η SIG Combibloc με [10-20 %] * της αγοράς του ΕΟΧ ο καθένας. Μετά τη συγχώνευση, η διάθροιση της προσφοράς θα αντικατοπτρίζεται τη διάρθρωση της ζήτησης στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών, με έναν μεγάλο και δύο μικρότερους προμηθευτές αφενός και έναν μεγάλο και δύο μικρότερους αγοραστές αφετέρου.
- (85) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι οι τρεις μεγάλοι πελάτες, και ιδίως η Tetra Pak, έχουν σημαντική αγοραστική ισχύ, η οποία εμποδίζει τους παραγωγούς να αυξήσουν τις τιμές.
- (86) Η έρευνα κατέδειξε ότι η σχέση μεταξύ προμηθευτών και πελατών είναι μια σχέση αμοιβαίας εξάρτησης. Στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών οι σχέσεις μεταξύ προμηθευτών και πελατών είναι μακροχρόνιες και η αλλαγή προμηθευτή χαρτονιού συσκευασίας υγρών είναι σπάνια. Οι πελάτες ανέφεραν ότι η αλλαγή προμηθευτή θα προκαλούσε σημαντικές καθυστερήσεις, έχει υψηλό κόστος και είναι δυσχερές από τεχνική άποψη λόγω της πολύπλοκης και χρονοβόρας διαδικασίας αξιολόγησης του χαρτονιού συσκευασίας υγρών. Ειδικότερα, κατά την έρευνα προέκυψε ότι μέχρις ότου ένας παραγωγός καθιερωθεί ως προμηθευτής ενός ειδικού τύπου χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις, από τον ίδιο και από τον πελάτη του, σε μηχανικό εξοπλισμό, τεχνική στήριξη και ανθρώπινους πόρους.

- (87) Ως παράδειγμα της μακροχρόνιας σχέσης μεταξύ παραγωγών και αγοραστών αναφέρεται ότι στην περίπτωση της Enso, για παράδειγμα, η πλέον μακροχρόνια σχέση με έναν πελάτη διήρκεσε 40 χρόνια. Ένα άλλο παράδειγμα μακροχρόνιας σχέσης και αμοιβαίας εξάρτησης μεταξύ παραγωγών και πελατών στον κλάδο αυτό είναι το γεγονός ότι η Enso έχει επιμερίσει τις δραστηριότητές της στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης σε μονάδες που ειδικεύονται χωριστά στην ανάπτυξη χαρτονιών για την Tetra Pak, την Elopak και την SIG Combibloc.
- (88) Η εξέταση καθενός από τους μεγάλους αγοραστές επιβεβαιώνει την ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος από την πλευρά της ζήτησης:
- (89) Για τις ανάγκες της στον EOX, η Tetra Pak αγοράζει ετησίως [$>500\ 000$ τόνους] * χαρτονιού συσκευασίας υγρών από την Enso, τη Stora, την AssiDomön και την Korsnös. Εκτός του EOX, η Tetra Pak προσφεύγει επίσης σε τοπικούς προμηθευτές. Η Tetra Pak συνέβαλε στο παρελθόν στην ανάπτυξη ορισμένων από τους σημερινούς προμηθευτές της σε παραγωγούς χαρτονιού συσκευασίας υγρών.
- (90) Η Stora και η Enso καλύπτουν [$>50\ %$] * των αναγκών της Tetra Pak στον EOX. Οι αγορές της Tetra Pak αντιπροσωπεύουν τη συνολική παραγωγή πολλών χαρτονοποιητικών μηχανών και [$>50\ %$] * του συνόλου της προοριζόμενης για τον EOX παραγωγής των μερών. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών είναι μια δραστηριότητα με υψηλό σταθερό κόστος, στην οποία απαιτούνται υψηλοί βαθμοί χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας για την εξασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου αποδοτικότητας. Η απώλεια των σημαντικών παραγγελιών της Tetra Pak θα συνεπαγόταν ότι τα μέρη θα έπρεπε να βρουν άλλους πελάτες για να χρησιμοποιήσουν πλήρως την παραγωγική τους ικανότητα. Αυτό θα ήταν δύσκολο βραχυπρόθεσμα.
- (91) Αφετέρου, η Tetra Pak αγοράζει τόσο σημαντικές ποσότητες χαρτονιού συσκευασίας υγρών ώστε να μπορεί να επιτύχει μια αύξηση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενων ή νέων προμηθευτών της εάν τα μέρη προσπαθήσουν να επωφεληθούν από την ισχυρή τους θέση στην αγορά. Επιπλέον, χάρη στη στενή συνεργασία της με τους παραγωγούς χαρτονιού συσκευασίας υγρών, η Tetra Pak γνωρίζει καλά τη διάρθρωση του κόστους των μερών. Εξάλλου, το χαρτόνι συσκευασίας υγρών αντιπροσωπεύει [$>50\ %$] * του κόστους του υλικού συσκευασίας που προμηθεύει η Tetra Pak στους πελάτες της. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι μακροπρόθεσμα το πλαστικό μπορεί σε ορισμένο βαθμό να υποκαταστήσει το χαρτόνι συσκευασίας υγρών στα τελικά στάδια της διαδικασίας συσκευασίας υγρών προϊόντων. Η Tetra Pak έχει συνεπώς κάθε κίνητρο να ασκήσει την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ της.
- (92) Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω, μπορεί να θεωρηθεί ότι η Tetra Pak έχει επαρκή αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ για να εξουδετερώσει μια ενδεχόμενη αύξηση της ισχύος των μερών μετά τη συγχώνευσή τους.
- (93) Η Elopak και η SIG Combibloc αγοράζουν πολύ μικρότερες ποσότητες χαρτονιού συσκευασίας υγρών από ό,τι η Tetra Pak. Όσον αφορά ιδίως την Elopak πρέπει να σημειωθεί ότι η εταιρεία Pakensko, κοινή θυγατρική της Enso και της Elopak, ασκεί στο Lahti στη Φινλανδία για λογαριασμό των δύο αυτών εταιρειών δραστηριότητες μετατροπής χαρτονιού σε υλικό συσκευασίας. [...] *. Οι κοινές αυτές δραστηριότητες αντιπροσωπεύουν σημαντική αναλογία της συνολικής ποσότητας χαρτονιού που μετατρέπεται η Elopak. Αυτή η σχέση με τα μέρη θα μπορούσε να εξασθενήσει την αγοραστική ισχύ της Elopak μετά τη συγχώνευση.
- (94) Πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη ότι οι δύο αυτές εταιρείες μπορούν να αναθέτουν παραγγελίες επαρκώς μεγάλες ώστε να απασχολούν το σύνολο της παραγωγικής ικανότητας μιας χαρτονοποιητικής μηχανής. Βέβαια, το γεγονός αυτό θα περιόριζε σημαντικά τις δυνατότητες ταχείας προσφυγής της Elopak και της SIG Combibloc σε εναλλακτικούς προμηθευτές για την εκτέλεση σημαντικού όγκου παραγγελιών τους. Ωστόσο, το γεγονός αυτό συνεπάγεται επίσης ότι η ανάθεση μεγάλου όγκου παραγγελιών σε άλλους προμηθευτές, όπως η AssiDomön και η Korsnös που θα μπορούσαν κατ' αρχήν να διαθέσουν παραγωγική ικανότητα WTL για την παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων, θα είχε ενδεχομένως ιδιαίτερα δυσμενείς επιπτώσεις για την Enso και τη Stora εάν επεδίωκαν να επωφεληθούν από την ισχύ τους στην αγορά. Τόσο η Elopak όσο και η SIG Combibloc αγοράζουν ποσότητες στρατηγικής σημασίας από τις ΗΠΑ, γεγονός που ενισχύει την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ τους. Τέλος, όπως και η Tetra Pak, η Elopak και η SIG Combibloc γνωρίζουν λεπτομερώς τη διάρθρωση του κόστους των μερών και έχουν τα ίδια κίνητρα με την Tetra Pak να ασκήσουν την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ τους.
- (95) Σε σύγκριση με την Tetra Pak, οι δύο εταιρείες θα βρίσκονταν σε πιο μειονεκτική θέση έναντι της Enso και της Stora σε μεσοβραχυπρόθεσμη βάση, εφόσον μετά τη συγχώνευση θα έχουν ένα μόνο προμηθευτή ενώ η Tetra Pak θα έχει τρεις. Επίσης, η Elopak και η SIG Combibloc αγοράζουν μικρότερες ποσότητες χαρτονιού σε σχέση με την Tetra Pak. Κατά συνέπεια, ενώ είναι αληθές ότι η Elopak και η SIG Combibloc μπορούν σε κάποιο βαθμό να αντισταθούν σε μια αύξηση τιμών, φαίνεται ότι η προτεινόμενη συγχώνευση θα ενισχύσει τη θέση της Enso Stora έναντι της Elopak και της SIG Combibloc.
- (96) Επιπλέον, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι τα μέρη θα έχουν κάθε κίνητρο να μην εξασθενήσουν την ισχυρή θέση της Elopak και της SIG Combibloc στην αγορά για να αποφύγουν μια υπερβολική εξάρτηση από την Tetra Pak. Κατά συνέπεια, παρότι εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες ότι η συγχώνευση θα μπορούσε να εξασθενήσει τη θέση της Elopak και της SIG Combibloc σε σχέση με εκείνη της Tetra Pak, πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ότι οι δύο εταιρείες θα επωφεληθούν σε κάποιο βαθμό από την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ της Tetra Pak. Επιπλέον, τα μέρη προσπαθούν να άρουν τις ανησυχίες αυτές μέσω των δεσμεύσεων που ανέλαβαν (βλέπε αιτιολογική σκέψη 101). Πρέπει ιδίως να σημειωθεί ότι η εκχώρηση του μεριδίου της Enso στην κοινή επιχείρησή της με την Elopak στο Lahti στη Φινλανδία θα άρει τις ανησυχίες σχετικά με μια ενδεχόμενη αύξηση της ισχύς της σε σχέση με την Elopak μέσω των κοινών αυτών δραστηριοτήτων.

(97) Μπορεί επομένως να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα δημιουργήσει στην αγορά μια διάρθρωση αποτελούμενη από ένα μεγάλο και δύο μικρότερους προμηθευτές έναντι ενός μεγάλου και δύο μικρότερων αγοραστών. Συνολικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι υπό τις σχετικά ειδικές συνθήκες που θα επικρατήσουν στην αγορά αυτή, οι αγοραστές θα έχουν επαρκή αντισταθμιστική ισχύ για να εξουδετερώσουν κάθε προσπάθεια των μερών να επωφεληθούν από την ισχύ τους.

Αντιδράσεις τρίτων

(98) Οι αντιδράσεις των πελατών ήταν ουδέτερες ή θετικές. Σύμφωνα με τους πελάτες, ένα βασικό θέμα στρατηγικής σημασίας στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών είναι η δυνατότητα αντικατάστασης μακροπρόθεσμα του χαρτονιού με πλαστικό για όλο και περισσότερες εφαρμογές. Το ενδεχόμενο αυτό καθιστά αναγκαία την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του συνόλου των παραγωγών χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Η συγχώνευση της Stora με την Enso θα επιτρέψει μια πιο αποτελεσματική παραγωγή χαρτονιού συσκευασίας υγρών και θα συμβάλει έτσι στη βελτίωση μακροπρόθεσμα της ανταγωνιστικότητας του χαρτονιού συσκευασίας υγρών σε σχέση με τα πλαστικά υλικά.

(99) Μια φινλανδική οργάνωση, η κεντρική ένωση παραγωγών γεωργικών προϊόντων και ιδιοκτητών δασών (MTK), εξέφρασε ανησυχίες για τις επιπτώσεις της συγχώνευσης στο εμπόριο ξύλου στη Φινλανδία. Η MTK θεωρεί ότι η συγχώνευση θα ενισχύσει τη θέση των μερών, τα οποία θα έχουν έτσι περισσότερες ευκαιρίες να προμηθεύονται ξύλο από χώρες εκτός του ΕΟΧ και ιδίως από τις χώρες της Βαλτικής αλλά και από τη Σουηδία. Σύμφωνα με την MTK, αυτό θα ασκούσε σημαντική πίεση στους φινλανδούς προμηθευτές ξύλου και θα επέτρεπε στα μέρη να ελέγχουν τα επίπεδα των τιμών. Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την άποψη αυτή και διαπίστωσε ιδίως ότι η συγχώνευση δεν θα είχε σχεδόν καμία επίπτωση στη φινλανδική αγορά δασοκομικών προϊόντων.

Συμπέρασμα

(100) Με βάση τα ανωτέρω, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέρη θα έχουν ισχυρή θέση στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων. Ο δυναμικός ανταγωνισμός θα είναι περιορισμένος. Ωστόσο, ανάλογη συγκέντρωση υπάρχει και από την πλευρά της ζήτησης και η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ των κυριότερων αγοραστών, και ιδίως της Tetra Pak, συνεπάγεται ότι η συγχώνευση δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων.

Δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα μέρη

(101) Η Επιτροπή σημειώνει ότι σε απάντηση στις αιτιάσεις που διατύπωσε, τα μέρη ανέλαβαν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

α) Τα μέρη ανέλαβαν να θέσουν σε εφαρμογή ένα μηχανισμό προστασίας των τιμών για τους μικρότερους πελάτες για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης. Ειδικότερα, τα μέρη

ανέλαβαν να μην εφαρμόσουν στους μεγαλύτερους πελάτες αυξήσεις τιμών χαμηλότερες, σε ποσοστό, από τις αυξήσεις τιμών στους μικρότερους πελάτες. Ομοίως, κάθε ποσοστιαία μείωση στους μικρότερους πελάτες. Αποκλίσεις από τον κανόνα αυτό επιτρέπονται μόνο εντός ορισμένων ορίων ανοχής, ή εάν ειδικοί παράγοντες, όπως αντικειμενικές διαφορές στο κόστος, δικαιολογούν διαφορές στις ποσοστιαίες αυξήσεις ή μειώσεις τιμών μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων πελατών. Τα μέρη θα κοινοποιήσουν στην Επιτροπή κάθε διαφορά στις ποσοστιαίες αυξήσεις ή μειώσεις τιμών που υπερβαίνει το περιθώριο ανοχής ή δικαιολογείται από αντικειμενικές διαφορές κόστους. Ο μηχανισμός προστασίας των τιμών θα ελέγχεται κάθε χρόνο από ανεξάρτητο ελεγκτή που θα υπόκειται σε αυστηρές υποχρεώσεις εχεμύθειας.

β) Σε περίπτωση υποβολής από κοινοτικό μεταποιητή ή παραγωγό αιτήματος για το άνοιγμα ποσόστωσης εισαγωγών άνευ δασμού χαρτονιού συσκευασίας υγρών προϊόντων, τα μέρη ανέλαβαν τη δέσμευση να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να διευκολύνουν το άνοιγμα της ποσόστωσης και να μην αντιταχθούν σε αυτήν. Επιπλέον, τα μέρη υπέβαλαν επιστολές της φινλανδικής και της σουηδικής κυβέρνησης από τις οποίες καταφαίνεται ότι οι κυβερνήσεις αυτές δεν θα αντιταχθούν στο άνοιγμα παρόμοιας ποσόστωσης.

γ) Η Enso ασκεί από κοινού με την Elopak ορισμένες δραστηριότητες μετατροπής χαρτονιού σε υλικά συσκευασίας στο Lahti στη Φινλανδία. Η Enso ανέλαβε να εκχωρήσει στην Elopak το σύνολο της συμμετοχής της στις δραστηριότητες αυτές, προκειμένου να αρθρύνει οι ανησυχίες για τον ενδεχόμενο περιορισμό της αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος της Elopak μέσω της σύνδεσης αυτής. Εάν η Elopak και η Enso δεν συμφωνήσουν ως προς την εκχώρηση της συμμετοχής αυτής, η Enso ανέλαβε τη δέσμευση να μην παρατείνει την σημερινή συμφωνία μετά τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή, οι δραστηριότητες αυτές θα εκχωρηθούν στην Elopak σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης μεταξύ της Elopak και της Enso.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(102) Κατά συνέπεια, η κοινοποιηθείσα πράξη δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει σε καμία αγορά μια δεσπόζουσα θέση που θα είχε ως αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της. Η πράξη συμβιβάζεται επομένως με την κοινή αγορά και με την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η συγκέντρωση που κοινοποίησαν τα μέρη στις 18 Ιουνίου 1998 σχετικά με την πλήρη συγχώνευση της Stora Kopparbergs Bergslags AB και της Enso Oyj κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις επιχειρήσεις:

Enso Oyj

Kanavaranta 1

FIN-00160 Helsinki

Stora Kopparbergs Bergslags AB

Group Head Office

S-79180 Falun

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 1998.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής
